

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Francisci Toleti S. R. E. Cardinalis Summa Casuum
Conscientiæ, Sive De Instructione Sacerdotum Lib. VII**

Toledo, Francisco de

Coloniæ Agrippinæ

8. Quid sit charitas, & quàm necessaria sit.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40916

prio aliquando est cum heresi, si error intellectus accedat. Unde, qui vellet beatitudinem per solam Dei misericordiam, absq; suo bono opere simul, & existimaret intellectu beatitudinem sic esse habendam, esset non solum præsumptuosus, sed hæreticus, quales sunt modo Lutherani. Rursus, qui proprijs meritis, absq; Dei gratia, vellet beatitudinem, & sic iudicaret esse habendam, esset hæreticus, quales fuerunt Pelagianissimi tamē peiores sunt Lutherani, ob causam dictam. Cum verò non est talis error contra fidem in intellectu, sed iudiciū, quo videtur sibi Deus sic cum ipso factururus, solum est præsumptuosus, non hæreticus; peccatum tamen est mortale. Et hæc sunt contra spem peccata.

Quid sit Charitas, & quàm necessaria sit.

CAPUT VIII.

Post Fidem, & Spem, de Charitate est agendum. Sic autem defini posse videtur, *Charitas est amicitia hominis ad Deum supernaturalis.*

In qua definitione tres sunt partes.

Prima est, *Amicitia*. Est autem aduertendum, ad amicitiam quatuor esse necessaria.

Primum est, ut sit amor Dei; ubi enim nullus amatur, nulla est amicitia.

Secundò, ut sit amor benevolentia. Est amor benevolentia, quo bonum volumus alicui. Velle enim sibi, vel alteri bonum ali quod, est amare se, vel alterum amore benevolentia: ipsam vero bonum, quod est volitum, dicitur amatum amore concupiscentia: ut igitur sit amicitia, debet esse amor benevolentia, quo alicui bonum quis velit.

Tertiò, ut sit amor mutuus, quo sic amat aliquem, ut redatur: alias enim amor non tenet rationem amicitia, cum unus est, nec redamantem habet.

Quartò, ut sit aliqua conuersatio inter se mutuò amātes: vtrum nullum colloquiū mutuū, nec conuersatio vlla, nec quid vtriq; cōmune, non est amicitia. Ista quatuor in Charitate sunt, ob id Charitas amicitia dicitur.

Secunda pars est, *Hominis ad Deum*. Non enim quælibet

amicia

amicitia Charitas est, sed quæ est hominis ad Deum ipsum: intercedunt enim ista quatuor prædicta.

Primò quidem, Deum homo amat.

Secundò, amat amore beneuolentia: vult enim Deo bonum. Dices, quod bonum homo Deo vult? Dico duplex esse tale bonum: Quod in ipso est, putà cum volumus esse iustum, sicut est; bonum, sicut est; potentem, sicut est, & alia. Alterum est externum, putà, cum volumus suam voluntatem in omnibus rebus impleri; omnes ad ipsum conuerti; & suum nomen semper exaltari. Ista talia ipsi vult, qui cum Charitate diligit.

Tertius est mutuus amor: non enim homo Deum diligit, quasi ob hoc à Deo diligatur. Immò Deus est, qui prior diligit nos, & cuius amor est nostri amoris causa. Est autem discriminandum inter amorem Dei, & nostrum versus ipsum. Non enim ei volumus bonum, sed non damus ei tale bonum, quod ei volumus: nec enim iustum, vel bonum, vel quid tale ipsum facimus: nec similiter absq; ipso bona externa ei dari possunt: at ipse suo amore dat bonum; quod amando vult, dumque amat, bonos nos, & amabiles facit. Sicut, si aliquis oculus esset, qui, quò se conuertit, colores dat corporibus, quibus videri possint: talis enim visibilia corpora facit, vt videt. Sic est amor diuinus.

Quartò, est mutua conuersatio, in eo quidem, quòd ipse est finis nostri, nos autem ad ipsum tendimus. In eo etiam, quòd ipse suam naturam nobis manifestauit, & suam voluntatem, nos verò, quæ vult, implemus. Ob quam conuersationem dixit Christus Ioann. 15. *Non dicam vos iam seruos, sed amicos: quæcumque audiui à Patre meo, nota feci vobis.* Rectè igitur dicitur Charitas amicitia hominis ad Deum: est enim amor amicitia.

Tertia pars est, *supernaturalis*, Deus enim dupliciter ad hominem comparatur.

Vno modo, sicut finis naturalis, ad quem est factus, sicut etiam alia res omnes sunt propter Deum factæ, & ex hac parte homo debet amorem naturalem Deo, cui cuncta suo modo debent.

Altero modo comparatur, vt finis supernaturalis habendus ab homine per visionem & fruitionem. Sic igitur Deum amare, Charitatis est, ob id dicitur amicitia supernaturalis. Similiter etiam, quia talis amor est tam eleuatus, vt nullus cum

possit

possit habere, absq; auxilio Dei supernaturali. Est igitur Charitas amicitia hominis, seu creaturae rationalis (vt etiam comprehendatur Angelus) ad Deum. Charitas enim necessaria est maxime ad duo.

Primum, ad finem: nullus enim intrare potest in regnum caeleste sine Charitate, quae vestis est nuptialis: vnde prima Io. 3. dicitur, *qui non diligit, manet in morte*, Est autem necessaria, vt opera nostra bona efficiantur meritoria vitae aeternae. Sine charitate nullum est opus ita bonum, quod dignum sit vita aeterna. Vnde I. Corinth. 13. dicitur, *si tradidero corpus meum, ita vt ardeam, charitatem autem non habuero, nihil mihi prodest*. Charitas enim est, quae bona opera facit meritoria vitae aeternae. Non tamen ob id, qui in peccato mortali est, deserere debet omnia bona opera moralia, licet per ea non mereatur vitam aeternam. Profunt enim ad multa.

Primum quidem, vt homo minus peccet, minusq; Deo displiceat, & propterea minus puniatur.

Secundo, vt consequatur à Deo bona temporalia, sanitatē, honorem, diuitias, filios, & alia, quamuis haec non mereatur, sed solum est quaedam congruentia diuina, qua Deus secundum suam bonitatem non despicit vllum bonum opus.

Tertio, vt citò etiam ad Dominum conuertatur, & à peccato liberetur.

Quarto, vt homo sit assuetus bonis operibus, vt cum post ad charitatem peruenit, non tantam in bono agendo difficultatem pariat.

Quinto, vt in gloria postea existens, si per poenitentiam conuertatur, gaudeat in aeternum de tali bono opere. Vtilia igitur sunt talia opera, vtiliora tamen per charitatem.

De peccatis contra Charitatem.

CAPVT IX.

Quatuor sunt praecipue peccata, quae Charitati per se formaliter opponuntur.

Primum est contra ipsius substantiam, & hoc est odium omnium peccatorum grauisimum. In cuius declarationem aduerte, Deum dupliciter considerari posse,

Vno modo, secundum se, vt est quoddam bonum infinitum,

Cg tum,